

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen
Lena Ribbing

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum: 2019-08-12
Dnr: VON 2019/0066

Avgift för avlösning över 20 timmar per månad

Sammanfattning

Förslag gällande införande av avgift för avlösning över 20 timmar per månad i enlighet med målet om effektivisering i Vård- och omsorgsnämndens ekonomiska åtgärdsplan, VON § 4:7 2019 och med hänsyn till skälighetsnivån i länet.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna förslag om beslut om avgift för avlösning över 20 timmar per månad enligt gällande hemtjänsttaxa
2. Beslutet gäller från och med 2020-01-01.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämndens riktlinjer för bistånd enligt socialtjänstlagen till äldre och personer med funktionsnedsättning har reviderats och gäller från 2019-07-01. Anledning till revideringen var dels Vård- och omsorgsnämndens ekonomiska åtgärdsplan, VON § 4:7 2019, dels behovet av justering i enlighet med aktuellt rättsläge och skälighetsnivån i länet. Förslaget att lägga en avgift för avlösning över 20 timmar per månad grundar sig på samma anledningar.

Förvaltningens slutsatser

Bistånd med avlösning i hemmet kan beviljas då anhöriga som vårdar närstående är i behov av vila eller för att kunna göra egna aktiviteter och uträtta ärenden. Det förutsätter att den enskilde är i behov av tillsyn och inte kan lämnas ensam samtidigt som den anhörige är i behov av egen tid. Avlösningen består enbart av de personliga omvårdnadsinsatser som den sökande har behov av under den tid som den anhörige lämnar hemmet. Avlösning ska inte ersätta hemtjänstinsatser.

I reviderade riktlinjer som gäller från 2019-07-01 bedöms skälig levnadsnivå tillgodoses med upp till 20 timmars avlösning per månad, om särskilda skäl inte föreligger. I dagsläget finns ingen avgift för avlösning, oavsett antal timmar som beviljas.

I samband med revidering av riktlinjerna gjordes en kartläggning av hur det ser ut i länet och främst i liknande kommuner. Liknande kommuner är en jämförelsegrupp med kommuner som strukturellt liknar den kommun som är i fokus, framtagen av Kolada.

Tjänsteutlåtande

Kommun	Antal avgiftsfria avlösningstimmar
Österåker	Beviljade timmar är avgiftsfria (gäller idag) Upp till 20 timmar/ månad (förslag)
Ekerö	Upp till 17 timmar/ månad
Sundbyberg	Upp till 12 timmar/månad om avlösningen är den enda insatsen. Upp till 5 timmar/månaden om insatsen ges tillsammans med andra insatser.
Sigtuna	Upp till 12 timmar/ månad
Vallentuna	Upp till 20 timmar/ månad
Upplands Väsby	Upp till 7 timmar/ år (i samband med anhörigcirkelar)
Värmdö	Har ingen avgiftsfri avlösning
Tyresö	Individuell bedömning. Beslut fattas enligt delegationsordning. Beviljade timmar är avgiftsfria.

Jämförelse mellan Österåker och liknande kommuner visar att Österåker är den kommun, som tillsammans med Vallentuna, erbjuder flest avgiftsfria avlösningstimmar. Så skulle vara fallet även vid ett införande av avgift för avlösning från 20 timmar per månad.

Under 2018 gjordes en kartläggning i syfte att belysa kostnaderna för avlösning. Utifrån framtagna data framgår att i genomsnitt 44 brukare per månad mottog avlösning under 2018. Dessa brukare var i genomsnitt beviljade 22 timmar avlösning per månad. Majoriteten av dessa brukare hade hemtjänst mer än 8 timmar och betalade därför maxtaxa, några brukare saknade betalningsutrymme. För 2018 kan det antas att ca åtta brukare hade kunnat betala för sina avlösningstimmar vilket uppskattningsvis hade resulterat i en intäkt på ca 200 000 kr.

Kommunens kostnad per avlösningstimme

Fastlandet	Kostnad avlösning	Ljusterö	Kostnad avlösning
Tätort	408 kr	Landsbygd	462 kr
Landsbygd	476 kr	Glesbygd	559 kr
Glesbygd	576 kr		

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens bedömning är att en avgift på avlösning över 20 timmar är en åtgärd i enlighet med målet i upprättad åtgärdsplan, VON § 4:7 2019. Det bedöms rimligt att anta att färre brukare kommer ansöka om fler än 20 timmar avlösning om det innebär en kostnad. Färre utförda avlösningstimmar blir en minskad kostnad för kommunen. Dessutom kommer Österåkers kommun med denna avgift att närma sig avgiftsnivåerna för jämförbara kommuner i länet.

Förvaltningen föreslår att avgiften för avlösning över 20 timmar per månad läggs på samma nivå och med samma beräkningsgrund som för hemtjänstavgiften och ingår därmed i maxtaxan.”

Om avgift för avlösning ska införas behöver hänsyn tas till den tid det tar att förbereda fakturering och informera allmänheten och berörda brukare. Med bakgrund mot detta bedöms det skäligt att tiden för införande är från och med den 1 januari 2020.

Tidigare beslutsunderlag biläggs

1. Vård- och omsorgsnämndens riktlinjer gällande från 2019-07-01
2. Vård- och omsorgsnämndens beslut VON 2019-03-19, 4:7, ekonomisk åtgärdsplan

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Enhetschef staben